

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr. K. Schilder. Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr. K. SCHILDER, Vloeddijk 14, Kampen.
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — Goes
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000

Afschrijving: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling.
Voor het buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar.
Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Den eerezetel niet bezetten! Lev. 19: 6. — Kerke-
lijk leven: Beschamd, maar niet schaamrood. „Nationaal”
en „nationalistisch”. Hoe de ontheiliging van de tafel des
Heeren, enz. Batavia strijkt de vlag. Nagift voor roddelaars.
Naar Kampen! Dialog. — Groninger brieven. — Stemmen
uit onze Kerken. — Kerknieuws.

BERICHT AAN ONZE LEZERS.

Tot ons leedwezen moeten wij ook deze week ons
blad in slechts 4 pagina's doen uitkomen, daar de
papiertoewijzing voor de maand Augustus ons nog
steeds niet werd toegezonden en onze voorraad
papier zeer beperkt is. DE UITGEVERS.

CORRECTIE HOOFDARTIKEL.

Tot onze spijt is in het hoofdartikel van de
vorige week, 1ste pag., 3e kolom, 25ste regel v.o.
door een verkeerde correctie en het wegvalen van
een regel een onduidelijkheid ontstaan. Men leze:
„Zij kunnen in dat geval rapporteeren over de
levenden, maar niet apportheeren de den dood over-
levenden.

Maar laat den tusschentoestand staan, en zie,
de engelen rapporteeren (Matth. 18) niet alleen
over de levenden, doch staan ook in concreet rap-
port met de dooden, die in den Heere stierven”.

En in kolom 2, regel 30 van boven, staat: zelf-
standig; lees: rechtstandig.

UIT DE SCHRIFT

DEN EERE-ZETEL NIET BEZETTEN!

Wat tot op den derden dag overblijft
moet met vuur verbrand worden.

Lev. 19: 6.

Het is een moeilijk te honoreeren ding: de tafel
des Heeren.....

Is dat een tafel, die de Heere heeft neergezet
alleen maar voor de menschen, o zeker, dan
valt de tafel-schikking nog wel mee. Dan kunnen
de menschen alle beschikbare plaatsen bezetten,
en wie onder hen het meest geacht wordt, neemt
dan den eere-zetel in.

Maar, is het een tafel, die de Heere heeft neer-
laten zetten voor Zichzelf en tevens voor
zijn menschen, een tafel dus, waarin Hij mede
aan zit, en met zich ook de deelgenooten van zijn
verbond een plaats laat innemen, dan wordt in-
eens alles anders. Dan moet Hij de gastheer zijn,
en dus den eere-zetel hebben. En de anderen, al zijn
ze nog zoo voornaam onder de menschen, behoren
dan hun plaats te hebben onder de zijne. De eere-
zetel, gereserveerd voor den meest-geëerde, is dan
altijd voor Hem. Niemand anders mag die plaats
bezetten. Zoo als in den bezettingstijd er menschen
waren, die het hoekje, rechts boven, op de enve-
loppe, leeg lieten voor den postzegel met den beel-
denaar der Koningin; zooals er gala-maaltijden zijn,
waar de eere-zetel, als de Eerste Personage niet
verschijnt, toch niet bezet wordt door een ander
maar onbezet blijft staan, zoo moet aan de tafel
der Gemeenschap van God-met-zijn-volk de onzicht-
bare God toch altijd als praesent geëerd worden.
Geëerd, wijl ondervonden.

De religieuze tafel-schikking, waarbij de Onzicht-
bare mee moet tellen, is ook de steeds weerkeren-
de moeite, zoo dikwijls als onder Israël een dank-
offer wordt gebracht. In Leviticus 3 wordt van
die dankoffers gesproken, en in verband daarmee
van de offermaaltijden, waarvan het dank-
offer zelf een onderdeel vormt. Bij zulk een offer-
maaltijd, zulk een „tafel des Heeren”, wordt de
Bondsgod, Jahwe zelf, gedacht als gastheer. Het
offerder vormt de spijs, door den offeraar den
Heere aangeboden. En deze geeft nu een deel van
die spijs weer terug aan den offeraar; — ook

déze immers is aan de tafel aanwezig, hij als gast?
Het vet is het voornaamste, en is dus voor den
Gastheer, en komt dus op het altaar. Het vleesch is
voor den offeraar (de priester ontvangt overigens
ook zijn deel).

Twee aan één tafel: de Eene wordt niet, de ander
wel gezien.

O zware tafelschikking.....

En, o moeilijke portie-verdeeling.

Want immers, nu moet dat vleesch gegeten wor-
den — door den mensch, den zichtbaren Tafelgast.
Slechts heeft hij, etende en drinkende, te bedenken,
dat het niet zijn tafel, doch de tafel des Hee-
ren is, waaraan hij aanzit om te eten. En aan die
tafel mag hij niet de plaats van den Onzichtbaren
Gastheer zelf gaan bezetten. Die Gastheer is aan-
wezig, zoolang hij oet naar den regel des verbonds.
En aan dien onzienlijken Gastheer moet de mensch-
offeraar zich dagelijks weer gewonnen. Dat wil
niet zeggen: aan Hem „gewend” raken, doch: door
een aparte attentie-daad, die steeds terugkeert, en
altijd „versch” is, zich telkens weer naar Hem rich-
ten, zich permanent aan Zijn praesentie confor-
meeren. Niet: zich-gewend-hebben. Maar: zich-ge-
winnen. Staat er van Mozes: als ziende den Onzien-
lijke? Maar Mozes beveelt zulk zien aan ieder van
zijn offeraars: schik de tafel, gij israëlietische man,
schik haar als ziende den Onzienlijke.
Het valt niet mee, in 't verbond te wezen, en een
Bondstafel rícht te schikken.

Want aan een tafel, waar de Onzichtbare mee
geteld wordt, „eet” men. Doch men „schrokt” er
niet. Men „profiteert” niet, vleeschelijk, van de
onzichtbaarheid van den Onzienlijke, doch men ont-
ziet Hem steeds als Israël en leert vertrouwend
wachten. En men maakt zichzelf niet tot den
eeregast, voor wien eigenlijk alles is, al laat
men ook anderen mee-eten, doch men laat Hem
den Eeregast, den Gastheer blijven. Hij gaf eigen-
lijk alles, Hij heeft eigenlijk alles, voor Hem is
eigenlijk ook alles. Hij laat den mensch-van-vleesch-
en-bloed met zich mee-eten. Niet omgekeerd.

Daarom moet ook (Lev. 7: 17, 19: 6) de bepa-
ling worden aanvaard, dat geen vleesch van 't offer-
dier mag overblijven tot den derden dag. Wat van
dat vleesch alsdan nog over is, dat moet verbrand
worden.

Is dat een sanitaire maatregel voor warme landen?
Och, waarom niet? de wet is altijd in alles heil-
zaam.

Maar in sanitaire bepalingen, die niet meer
dan dat zijn, verliest de wet zich niet. Bovendien
regelt zij geen „kwesies van smaak” als zoo-
danig; want de gewone man van 't Oosten
houdt van vleesch dat lang gestaan heeft.

Daarom is ook deze bepaling meer dan een ge-
zondheidsvoorschrift. Ze komt ook niet op uit „den
volkswil”, noch uit het gewone „Volks-empfinden”.
Neen, de wet regelt de verbondsgemeen-
schap. En dat doet ze óók in deze bepaling.

Want ook als de offeraar het hem toegewezen
vleesch mee naar huis genomen heeft, dan mag hij
daar in huis zich niet af-grenzen tegen de sugges-
tieve werking, die het altaar op zijn verlegen
geest heeft uitgeoefend. Wéét hij 't nog wel, hoe
alles toeging bij dat altaar? Toen dat vet — de ééne
portie van het dier — op 't altaar kwam, was dat
„voor den Heere”. Het was een offer, heel dat
beest. Nu hij met het vleesch — de andere portie —
naar huis getogen is (Lev. 7: 19), moet hij zijn
gezins-tafel met dat altaar van het heil-
igdom in verbinding blijven stellen; de zichtbare-
eters-thuis dienen zich dat offer-moment, en dus
hun saam-hoorigheid met den onzichtbaren-Gast-
heer-boven bewust te blijven. — Ze deelen de porties
onder elkaar? Zeker, dat mag. Máár — ze hebben
eerst gedeeld met Jahwe. Of eigenlijk: Hij deelde
van het Zijne mee aan hen! Hij was en bleef de
Gastheer, ook thuis, ver van het heiligdom. Zou
nu het vleesch — hun portie — tot den derden
dag bewaard blijven — ook al vindt men het dan

smakelijk — dan zou de mensch 't einddoel zijn,
en niet de Heere; dan zou immers het vleesch als
eet-waar-voor-den-mensch in gedachten worden los-
gemaakt van het offerdier-als-spijs-voor-den-Heere.
Dan zou het „schransen” onder elkaar het „eten”
voor het aangezicht van Jahwe verdringen. Dan
zou — in 't Oude Testament reeds — de mensch
Gods aan een tafel, die toch eigenlijk tafel des
Heeren is, de zonde bedrijven, waartegen het Nieuwe
Testament hem zoo nadrukkelijk waarschuwt: niet
onderscheiden het lichaam des
Heeren (1 Cor. 11: 29, Bertholet, Noordzij e.a.).
De aanwezigheid van den Onzichtbare stelt aan het
eten de grens, die het gulzige schransen buitensluit;
de grens, die Gods-erkenning scheidt van zelfdienst;
de grens, die de feesten van „agape” beschermt
tegen de fulven van „eros”; de grens, die in de
sfeer van het gezinsleven de altaar-ge-
heimenissen, en in de sfeer van het tabernakel-
en tempel-ritueel de gezinsrechten in aan-
merking doet nemen, niet scheidende,
maar wel onderscheidende het één
van het ander.

Zóó eet men dus „liphné Jahwe”, voor 's Heeren
aangezicht. Zóó bereidt Israël de wegen van Mes-
sias, die nimmer eten zal tenzij Hij den Heere God
als Eersten Aanwezige heeft aangeroepen. Zóó
wordt de spanning gansch natuurlijk in en van het
woord: hetzij gij eet, hetzij gij drinkt, hetzij gij
iets anders doet, doe het al ter eere Gods. Zóó
wordt een tafegelbed met het kerkgebed „organisch”
verbonden. Zóó ook leert men huiveren bij voor-
beeld voor het doen van kerkelijke lieden, die eerst
aan tafel thuis, en straks ook aan de tafel des
Heeren in den avondmaalsdienst beginnen den On-
zichtbaren Gastheer over 't hoofd te zien, om straks
te ontdekken, dat zij onder drukke gebeden een
avondmaalstafel hebben ingericht, waar geen plaats
is voor gasten, die de Onzienlijke Gastheer niet
bij reglement heeft uitgesloten. Ze hebben den
Koninklijken eere-zetel laten bezetten, zonder het
zelf te weten. K. S.

KERKELUK LEVEN

BESCHAAMD, MAAR NIET SCHAAMROOD.

In onze bespreking van de Acta der synodocra-
tische „synode” van de vóór-vorige maal, gaven
we enkele zeer krasse staaltjes van verzwijging der
waarheid op belangrijke punten, die voor het kennen
van de werkelijke toedracht van primaire beteeken-
nis zijn.

Helaas moeten we hetzelfde getuigen van de
nieuwe Acta, die pas verschenen zijn. Ook daar
worden de kerken onkundig gehouden van wat ze,
willen ze de zaken kunnen beoordeelen,
weten moeten.

Enkele voorbeelden slechts. Er wordt nog al eens
geschermd met de bewering, dat de „synode”
niemand heeft uitgestooten. Het schorsen en afzet-
ten beteekent blijkbaar niet veel, althans niet ge-
noeg om „uitstooten” te heeten..... Wij wezen daar-
tegenover op het feit, dat men de kerk van Berg-
schenhoek buiten het verband gestoot-
ten heeft: hetgeen reeds genoeg zegt voor ieder,
die met een getrouwe kerk voelt te moeten saam-
leven, om deze uitstooters vaarwel te zeggen.
Welnu, zie het register van de Acta 43-45. Berg-
schenhoek wordt daarin wel genoemd, maar waar
het op aankomt, de uitstooting uit het
kerkverband, toch zeker een publieke daad, wordt
verzwegen!

De leugen van den synodocratischen „kerkeraad”
van Kampen, als zou (behalve prof. Greijdanus)
ook ondergeteekende de gemeenschap der gerefor-

facheldenvveen.
C. F. van Kamp; tekst
tekst Psalm 85: 9.
Cobetstr. 61, Leiden.
student J. Kamphuis

l.). Het adres van den
st Hellendoorn.
kerkzaal van het ver-
bruik is echter afhan-
Ned. Herv. Kerk ter
in 80 kerkgangers in

te Emmercompascuum
e eerder voorlichtings-
leiding van onderling
rd geschorst) kwamen
e leiding van Dr L. J.
r 17 belijdende leden,
te van vrijmaking ge-
gaan inwonen bij de
fres is: J. de Jonge,
ier-Erfscheidenveen.
eefit Dr H. Vogel uit
avond gegeven waarna
n doopleiden vrijmaak-
de.
verden er voor 't eerst
in de voormalige Bap-

maakten, werd Zondag
van twee onderlingen
in hun ambt zijn be-
D. Dijkman en br.
leek.
an Delden, Drieboom-

van de gebonden kerk
akt. Ze wonen voor-

werd een nieuw kerk-
d door den voorzitter
in den Kerkeraad over-
R. Bosman aanvaard.
rtaan inwonen bij de

er per jaar het H.A.

ULIER. Amsterdam-
mulier van de hierna
gers (zooals afgetre-
aarden;
Woords, Ouderlingen
Kerk te Nieuwendam-
genade is vrijgemaakt
van 1816 en van 1942-
der geldende Kerken-
tgen, dat zij de Drie-
ndsche Gereformeerde
als in alles naar het
ze Formulieren mits-
slag en regel voor al
der gemeente.”
eekening, naam, ambt

KE BOEKEN nieuw).

n, jongens en meisjes.
aanvraag gaarne ge-
en wij Uw VULPEN-
ed. Aangeeteekend zen-
oor goede en vlugge

W. BOS, — Zijndrecht.

R MET PENSION BODEN

strum der stad. f 80.—
onder lotter B. Boek-
Kampen.

ANGEBODEN

Augustus. Prachtige
der No. 141, Bureau
Goes.

OEP VROUWEN N NEDERLAND.

twee maanden tegen
a een gezin met vier
jaar) in Bussum op
de Moeder ziek en

stig afvragen of zij
lp onbeantwoord kan
slijk geholpen MOET
and der Geref. Kerk
Bussum,
Ruydaalplein 15,
Naarden.
EEN, Badhuislaan 59,
Bussum, Tel. 0760..